

3. Нічого для нас без нас: Посібник з інклюзивного прийняття рішень для засобів масової інформації / за заг. ред. І. Г. Виртосу; упоряд.: В. О. Азін, Л. Ю. Байда, Н. Госс, П. М. Ждан, А. Флетчер. Київ: Ленвіт. 2015. 92 с.

УДК: 32:316.334.3

*Швець К. А., д-р філософії зі спец. 052 Політологія,
ст. викладач кафедри політології та державного управління,
Донецький національний університет імені Василя Стуса*

РЕФОРМУВАННЯ ПУБЛІЧНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ ЦИФРОВІЗАЦІЇ

Анотація. На основі проведеного дослідження встановлено, що цифрова політика є результатом взаємодії політичних процесів і технологічних інновацій. Характерною особливістю цього феномену є високий ступінь динаміки та нестабільності, що обумовлює необхідність постійного адаптування політичних суб'єктів до змін у цифровому середовищі. Ефективність цифрових політичних стратегій залежить від здатності політичних акторів до швидкої мобілізації та інтеграції цифрових спільнот.

Ключові слова: публічна політика, державне управління, цифровізація, реформи в Україні.

Актуальність дослідження полягає в тому, що процес цифровізації є об'єктивним явищем, яке формується під впливом глобалізаційних процесів та інтеграції у світовому політичному дискурсі. Водночас цифровізація, як і політичні та ринкові відносини загалом, має специфічні характеристики, які вимагають відповідного державного регулювання та втручання. У більшості сучасних країн впровадження інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) та розвиток цифрового суспільства розглядаються як стратегічні завдання державного управління, що мають національний пріоритет.

Метою роботи є розкриття ключових засад реформування публічної політики України в умовах цифровізації.

Цифрові технології формують новий суспільний простір, який нині стає основним фактором визначення економічного та інноваційного потенціалу держави, рівня освітнього і людського розвитку. Вони також сприяють соціальному прогресу, підвищенню ефективності державного управління і демократичних процедур, зокрема шляхом вдосконалення механізмів електронного урядування та підвищення прозорості владних інституцій.

У контексті реформи державного управління розвиток цифрового суспільства забезпечує модернізацію управлінських підходів і підвищує ефективність прийняття рішень. Інформаційні технології розширюють можливості комунікаційних процесів, змінюючи характер взаємодії між владою та громадськістю, спрощуючи доступ до державних послуг і забезпечуючи більшу прозорість управлінських процесів. Цифровізація сприяє децентралізації прийняття рішень, стимулює розвиток партнерських відносин між державним і приватним секторами та покращує ефективність соціально-економічних процесів.

Проведене дослідження моделей цифрової трансформації дає змогу констатувати високий ступінь їх варіативності. Ефективність реалізації таких моделей залежить від комплексу факторів, серед яких особливе місце займають культурно-історичні особливості та рівень розвитку інституційного середовища країни. Отримані результати свідчать про відсутність єдиної універсальної моделі цифрової трансформації.

Недостатній рівень розвитку цифрової трансформації державного управління в Україні обмежує можливості для ефективного впровадження інноваційних механізмів управління. Відсутність єдиного цифрового середовища та дефіцит якісних даних ускладнюють процес прийняття рішень на основі доказової бази. Для подолання виявлених проблем необхідне розроблення та впровадження комплексної стратегії цифрової трансформації державного управління.

Для комплексної оцінки та прогнозування цифрової трансформації публічного управління в Україні необхідна розробка інтегрованої системи моніторингу. Ця система має включати дані державної статистики, результати незалежних досліджень та міжнародних рейтингах, а також методики моніторингу, аналізу та прогнозування. Створення такого інструменту дасть змогу відстежувати динаміку процесів цифрової трансформації, виявляти тенденції та розробляти ефективні стратегії розвитку.

З метою задоволення інформаційних потреб користувачів та підвищення якості прийняття рішень необхідно створити систему, яка забезпечує об'єднання та обробку даних з різних джерел. Така система повинна дати змогу адаптувати надання інформації до індивідуальних потреб користувачів та гарантувати високий рівень достовірності й актуальності даних.

Для успішної цифрової трансформації України пріоритетним завданням є реформування системи публічного управління. Вивчення міжнародного досвіду й порівняльний аналіз моделей цифрового урядування різних країн дасть змогу визначити оптимальні шляхи розвитку для України. Під моделлю цифрового урядування розуміється сукупність принципів, структур та процесів, які визначають функціонування державних органів у цифровому середовищі.

Порівняльний аналіз моделей публічного управління різних країн демонструє значну різноманітність інституційних механізмів, обумовлену історичними, культурними та соціоекономічними особливостями кожної держави. Ефективність функціонування органів публічного управління залежить від їх здатності адаптуватися до змін зовнішнього середовища та забезпечувати стабільний розвиток суспільства. Процес цифрової трансформації публічного управління значною мірою залежить від таких факторів: рівень розвитку інформаційних технологій, стан громадянського суспільства, особливості економічної моделі, ступінь децентралізації влади та рівень економічного розвитку країни.

Досвід Великої Британії та Канади у сфері цифрової трансформації державного управління може слугувати взірцем для України. Реалізація масштабних програм модернізації, як-от британська ініціатива «Електронні громадяни, електронний бізнес, електронний уряд», свідчить про ефективність системного підходу до створення цифрового уряду. Впровадження електронних послуг дало змо-

гу суттєво підвищити якість надання адміністративних послуг та ефективність роботи державних органів.

Модель електронного урядування орієнтована на оптимізацію внутрішніх процесів державного управління. За цією моделлю е-урядування функціональна діяльність електронного уряду здійснюється за чотирма напрямками [1]:

- Напрямок G2G спрямований на формування єдиного інформаційного простору державної влади шляхом організації електронної взаємодії між різними органами. Завдяки впровадженню стандартів та протоколів інтеоперабельності забезпечується безперешкодний обмін даними між державними реєстрами та електронними системами, що сприяє підвищенню якості прийняття рішень і прозорості державного управління [1].

- Напрямок G2C (уряд для громадян) спрямований на створення зручного та доступного середовища для взаємодії громадян з органами державної влади. Реалізація цього напрямку забезпечує громадянам можливість отримувати якісні публічні послуги в режимі 24/7, брати участь у формуванні державної політики та контролювати діяльність державних органів. Отже, G2C сприяє підвищенню прозорості та підзвітності державної влади, а також зміцненню довіри громадян до держави [1].

- Напрямок G2E (уряд для працівників) передбачає використання інформаційних технологій для оптимізації роботи державних службовців. Це включає в себе забезпечення електронного навчання, організацію онлайн-взаємодії та впровадження електронного документообігу. Такий підхід дає змогу підвищити ефективність роботи державних органів, спростити процедури та забезпечити зручний доступ до необхідної інформації для кожного співробітника.

- Напрямок G2B (уряд для бізнесу) дає змогу інтегрувати бізнес у процеси державного управління. Завдяки електронним платформам підприємці можуть брати участь у тендерах, надавати пропозиції щодо вдосконалення законодавства та співпрацювати з державними органами над реалізацією спільних проєктів. Це сприяє розвитку партнерських відносин між державою та бізнесом [1].

Висновки. Глобальні тенденції свідчать про перехід держав до парадигми цифрового урядування, що передбачає трансформацію держави в проактивну сервісну платформу, орієнтовану на громадянина. Впровадження цифрових технологій сприяє підвищенню прозорості та відкритості державних інституцій, забезпеченню рівних можливостей для всіх верств населення. Враховуючи сучасні виклики, Україна має пріоритетно розвивати напрям використання інновацій для гарантування конституційних прав і свобод громадян. Для забезпечення комплексної та ефективної цифровізації публічного управління необхідно адаптувати наявну модель, яка враховуватиме глобальні тренди та національну специфіку.

Список використаних джерел

1. Громико О. «Модернізація технологій управління органів державної влади». *Молодий вчений*. 2020. № 1(89). С. 42–46. URL: <https://molodyivchenyi.ua/index.php/journal/article/view/149>
2. Швець К. А. Адаптація моделей публічної політики у сучасних умовах.: дис. ... д-ра філософії: 052 Політологія / Донецький національний ун-т. м. Вінниця, 2024. 271 с. URL: <https://abstracts.donnu.edu.ua/article/view/15337>